

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

שער הגלגולים

חלק יג

מה יהיה?

מה יהיה? מה הי"ה ומה עכשיו? איתי ואיתך
ועם כל אחד שחי כאן בעולם הזה?!

אור הזוהר 372 * אלול תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

ואכן, לא עבר זמן רב ואותו עני הגיע. השליח שאלו לשלומו, וכשהתברר, שאליו מיועד המכתב החתום, מסרו לו. העני לא ידע לקרוא, לכן קרא השליח את המכתב שבו כתב הבעל שם טוב בלשון זו: "ידעתי שיש לך בת גדולה שהגיע לפרקה, ואף אצלי נמצא נער שגדל פה והוא עלוי מפורסם. אם תרצה נעשה הזווג עם הזוג הנ"ל. במקרה, הריני מוכן לתת לך ממון להוצאות הנשואין, לדאוג ללבוש ולנדוניא, ואפילו לפרנסך אם אתה במצוקה".

לשמע הכתוב, אורו פניו של האביון, והוא אמר בשמחה: "אין זאת כי אם נושעתי הפעם, בביתי מספר בנות בוגרות, שהגיעו זה מכבר לפרקן, והן מתהלכות רעבות וצמאות, ואין בידי להושיען, והנה באה הצעת הבעל שם טוב לקחת את כל מחסורי עליו. בודאי שהנני מוכן ומזומן לעשות רצונו". באותו מעמד נכתבו התנאים.

השליח חזר לביתו ובמועד שנקבע נערכו הנשואין, בשעה טובה ומוצלחת, כשכל עשירי המחוז מתפלאים על השידוך, שהשיג הבעל שם טוב לבחור. אף שמקורביו של הבעל שם טוב האמינו בו וידעו כי בכל דרכיו כוונה ופעמים נסותרת היא מעיני אדם רגיל, הרהיבו עוז בנפשם ושאלוהו מדוע בחר דווקא בשידוך זה, נאות הבעל שם טוב ופתח בסיפור:

הבעל שם טוב מגלה את עברו של הנער בגלגולו הקודם לפני זמן רב חי מלך אחד ולו בן יחיד. היה הבן חכם ובעל כשרונות ולו חבר, נער יהודי בן גביר אחד, אשר דר סמוך לארמון המלך. בן המלך למד רבות מפני ידידו היהודי על התורה והמצוות, עד שנפשו חשקה בתורה ועז היה רצונו להיות יהודי, אך ידוע ידע, על אף שאביו אהבו, הרי לא יסכים לעולם, שיהיה יהודי. "מה אעשה ונפשי קצה בהבלי דתינו" שאל את ידידו ובקש את עצתו, "כיצד אוכל להגשים את רצוני" הרהר החבר בדבר וענה: "רק זאת אוכל ליעץ לך. אמור לאביך כי רוצה אתה לצאת ללמוד במדינה רחוקה. אם יסכים יתן לך כסף להוצאות הדרך, ואתה תלך לדרכך. אבי יתן בידך כתובתו של צדיק מפורסם, הוא יקבל אותך לביתו, ואם תהיה ראוי לכך יגייר אותך". בן המלך שמע לעצת ידידו. נפרד מאביו ומבני משפחתו ויצא לדרך. לאחר נסיעה ארוכה הגיע לאותו צדיק, התגייר ונשאר לגור בביתו. במשך הזמן למד תורה יומם ולילה, עד שנהיה חכם וגדול בתורה.

באחד הימים נזדמן למקום מגוריו החדש של בן המלך, שר גדול. אנשי העיר ערכו במה גדולה לכבודו בכך העיר, שם עמד

הבעל שם טוב מזווג זווג על פי סוד הגלגול

הבעל שם טוב לוקח לביתו ילד כדי לגדלו ולהנכו

פעם התאכסן הבעל שם טוב אצל יהודי אחד, בעל הפונדק בעיר. לאותה אכסניה הגיעה גם אשה אחת ובנה הקטן, ללון שם. ניגש אליהם הבעל שם טוב ובקש מן האשה, שתתן לו את בנה, שישגדלו ויחנכו בביתו. על אף שהאשה היתה עניה, וכל חייה נדדה ממקום למקום בחוסר כל, טרבה בתוקף להפרד מעם ילדה, שהיה מוכשר בעיניה ואהוב על ליבה. משראה הבעל שם טוב, כי ממאנת היא להפקיד את בנה בידו, הלך אל בעל האכסניה והבטיח לו סכום כסף הגון, אם יצליח להשפיע על האשה להשאיר את בנה וללכת לדרכה בלעדיו. בעל האכסניה השתדל לדבר על ליבה ולשכנעה, אך היא לא הסכימה. מה עשה עמד וגרשה החוצה באמצע הלילה אל הקור ואל השלג. משראתה האשה העלובה כי רע ומר מצבה, נמלכה בדעתה והסכימה להשאיר את ילדה שם, במקום חם ובטוח. בעל האכסניה הכניס את השניים לביתו ובבוקר נפרדה האשה מבנה והלכה לדרכה. הבעל שם טוב קיים את הבטחתו, נתן סכום הגון לאיש ולקח את הנער לביתו.

הבעל שם טוב ממציא לנער שידוך תמוה

במסירות רבה גדל הבעל שם טוב את הנער בביתו, עד שנתפרסם כתלמיד חכם ועלוי גדול. כל עשירי המחוז חפצו להשתדך עם הבחור, שגדל בבית הרבי, אך הרבי סרב להשיאו. באחד הימים צוה על משמשו ללכת לעיר אחת, ולמסור מכתב חתום לפלוני הדר בעיר. הגבאי עשה את המוטל עליו בזריזות. הגיע לעיר, שאלה נשלח, חפש את האיש שהבעל שם טוב נקב בשמו, שאל אנשים למקום מגוריו, אך אף לא אחד הכיר איש בשם זה. באותה עיר גר עשיר אחד, חסיד מפורסם של הבעל שם טוב. הלך הגבאי אליו, וספר לו על שליחותו. הגביר קבל את האורח בסבר פנים יפות וכבדו בכבוד הראוי למשרת המלך. באמצע הסעודה שהכין לכבודו, ספר הגבאי כי עליו למסור מכתב ליהודי אחד, שאיש אינו מכירו. המסובים שמעו את השם, שבו נקב הגבאי, והחלו לחקור ולדרוש, מי מכיר את האיש. משרת אחד אשר שמש את הקרואים שמע את השם ואמר, כי הוא מכיר יהודי בשם זה עני ואביון, אשר מתפרנס בקושי רב ממכירת בצלים. האיש גר בבית קטן מחוץ לעיר, ספר המשרת. משרצה הגבאי ללכת אליו, עכבו המשרת באומרו, שלבטח יגיע עוד מעט כדרכו יום יום, להציע את בצליו למכירה.

הצטער מאוד על טביעת הכלב, שנשא כל כך חן בעיניו. בינתיים התעכב שם, והדייגים שם העלו דג גדול ברשתם, ומכיון שכבר היה ערב שבת קודש והיה כבר קרוב לביתו, קנה את הדג, בהגיעו לביתו תיקן ובשל אותו לכבוד שבת קודש, כשחזר מבית הטבילה, טעם ממנו, כמו שאמרו: "טועמיה חיים זכו". תיכף נהפך לאיש אחר והיו פניו מאירות, וכל השבת היו תפילותיו כמו של אדם גדול וקדוש, גם אמר בכל סעודה וסעודה דברי תורה ורזין דאורייתא, שלא שמעתן אוזן מעולם, ויפלא מאוד בעיני כל האנשים, וגם הוא בעצמו התפלא מאוד, מהיכן הגיעו אליו התלהבות זו והדיבורים הקדושים האלו, כי לא היה בר הכי. בצאת השבת, אחרי תפילת ערבית והבדלה, שב להיות אדם רגיל כבראשונה, ויתפלא מאוד על כל הענין. מיד ביום ראשון רתם את העגלה, ונסע אל רבו הקדוש. כשהגיע קרא לו הרבי בר בי רב דחד יומא, וישאל את רבו, מה זה ועל מה זה, ויענהו רבו כי אביו ז"ל היה לו איזה עוון אשר חטא ונתגלגל בכלב הזה, ומפני שלב יודע מרת נפשו, לכן נשא הכלב חן בעיניו וצטער על טביעתו, אז נתעלה וזכה להתגלגל בדג הזה, שהעלו הדייגים ברשתם, ועל ידי שתקנו לכבוד שבת נתנו לו רשות שיתעבר בו, ולכך היתה לו ההרגשה הנפלאה הזאת בשבת זו, ואחרי ההבדלה חזר כבר למקומו הראוי ונתקן.

(שבחי הבעש"ט)

מעשה נורא בנשמה שנשתלחה מהעולם העליון, להחזיר טובה לזוג צעיר, להצילם ממות לחיים מאניה שטבעה במצולות

בן טערקיי גר איש יהודי עשיר ותם לב. לו היה בן יחיד ירא שמים ולמדן גדול. יומם ולילה ישב הבן בבית המדרש ועסק בתורה. גם אחרי שחבריו ללמודים עזבו את תלמודם והחלו לעסוק במסחר ובעסקים שונים. לא הלך הבחור בדרכם ונשאר פרוש מהבלי העולם, אך בתורת ה' היתה חפצו, ולא מש מאהלה של תורה אף לרגע.

פעם החליטו חבריו, שהגיע העת להסיתו, שיניח הגמרא אשר בידו, ויצא אל העולם הגדול להנות ממנו. נכנסו לבית המדרש ופנו אליו: "עד מתי תשב בבית המדרש ולא תדע בין ימינך לשמאלך" שאלוהו בהתגרות. "מדוע שלא תבקש מאביך עשרת אלפים דינרי זהב ותלך עם הכסף לקושטא הבירה לעשות עסקים הלא יודע אתה שטוב תורה עם דרך ארץ, אין ספק שתצליח במשא ובמתן ותגרום נחת רוח לאביך, כשתביא לפניו את רווחיך". דברי ידידיו הרשימו את הבחור והוא החליט לעשות כעצתם. נגש לאביו ואמר לו, שברצונו לנסוע לקושטא, לראות את עיר הבירה ואף לעסוק בה במסחר. דעתו של האב לא היתה נוחה מהרעיון. "מדוע עליך להרחיק עד קושטא הבירה" - שאל אותו - "האין לימוד התורה מענג אותך דייך ואם ברצונך דווקא להכיר מעט את הוויות העולם למה לך ללכת למקום ששם מסתובבים ריקים ופוחזים צא אל בית המסחר שלי, הכר אנשים, עזור לי בעסקי, ותבוא סקרנותך על ספוקה". יעץ האב. אולם הבן לא הסכים, והוסיף להפציר באביו, שירשה לו לנסוע. כשראה האב, שבנו לא מרפה ממנו, והבין שהרצון לראות את עיר הבירה אחז בו כדיבוק, הוא מתהלך כל היום בפנים עצובות והוא מחוויר מיום ליום, קרא לו ובעל כורחו נתן לו את הכסף שבקש, והרשה לו לצאת לדרכו.

הנער מגיע לקושטא ומציל נשמת מת מבזיון

אחד ממשרתי העשיר הפליג עם הבן באניה אל העיר הגדולה. כשהגיעו וירדו אל החוף נפקחו עיניהם למראה עיר סואנת: אנשים רבים, מרכבות טעונות עושות את דרכן במעלה הרחוב, ועגלות משא חולפות במהירות לידם, בתים גדולים וגנים מפוארים נתגלו לעיניהם החומדות את פלאי הבירה הגדולה. בעברם ליד גן אחד אמר המשרת לבן אדונו: "חכה לי בצל

השר להשמייע דבריו בפני כל תושבי העיר. גם בן המלך ומאמצו הצדיק היו בין מקבלי פניו של השר. הבמה שעליה עמד השר היתה מקושטת באופן מיוחד ומרהיב, ועינו של בן המלך, שהורגלו ליופי ולמעשה אומנות ננעצו באותו קשוט ולא הרפו ממנו שעה ארוכה. השר הבחין במבטו של הבחור והבין כי בן גדולים הוא, שכן רק מי שגדל בבית מלכים מסוגל ליחס חשיבות ולהתפעל ממעשי אומנות, כפי שעשה זאת אותו בחור. לאחר שסיים השר את דבריו, ציוה להביא לפניו את הבחור. מלא בפחד ובחרדה התייצב לפניו הבחור. 'מי יודע אם אין השר שליחו של אבי', חשב, 'ואולי בדעתו לגלות לאבי היכן אני ומה מעשי', הרהר בליבו, אך הוסיף לבטוח בהשם יתברך כי יעמוד לימינו ויעזרו בעת צרה.

לשאלת השר: "מי אתה" ספר הבחור את האמת. השר לא הכיר את המלך, ואף לא עלה בדעתו לנסוע אליו ולספר לו על בנו שנעלם. הוא רק שאל את הבחור אם רצונו להתחתן עם בתו. "איני יכול לעשות זאת, מכיון שאני יהודי והיא נכריה" השיב הבחור. אז גילה לו השר, כי הוא יהודי מן האנוסים, וכי מוכן הוא שבתו תתגייר ותהיה לו לאשה כדת וכדין. בן המלך הסכים לשידוך בתנאי שאשתו לעתיד תדע על עברו ותקבל על עצמה כל מה שיאמר לה. משהסכים אביה לתנאי וגם היא נתנה את הסכמתה, גילה לה הבחור כי לפעמים יש לו עליות נשמה ואז הוא שוכב מתעלף זמן מה. אם תראהו בכך, אמר לה, אל לה לדאוג ואל לה להעיר אותו. הנשואין בין בן המלך עם בת השר נערכו בצנעה והזוג חי חיים מאושרים בצוותא.

פעם ארכה עלית נשמתו של האברך זמן רב יותר מן הרגיל. אשתו נבהלה מאוד, לא התגברה על עצמה והעירה אותו. "מה קרה לך" שאלה בחרדה. אז ספר לה, כי רצה להגיע עד היכל העליון שבגן עדן, ולא קבל רשות לכך כיון שנולד לאם נכריה. נאמר לו בשמים, רק אם ימות ויתגלגל שוב בילד לאם ישראלית, אזי יוכל להכנס לאותו היכל. הוסיף האברך ואמר לאשתו: "עז רצוני להכנס לשם, לכן אמרתי, שאסכים למות ולהתגלגל שנית לזה העולם, רק לאחר שאבקש רשות ממך ואת תסכימי עמי. עתה זוגתי היקרה שואל אני אותך, האם את נותנת לי רשות לכך" לאחר שחדרו הדברים אל ליבה, אמרה האשה: "הנני מסכימה לכך, בתנאי שגם אני אתגלגל שנית לעולם, ובגלגול הבא נתחתן שוב יחד ונהיה בעל ואשה".

"הבחור הזה שגדל בביתי" - סיים הבעל שם טוב את ספורו - "הוא גלגולו של בן המלך, ובת העני, שאותה נשא לאשה, היא גלגולה של בת השר. זווג הם עוד מגלגול ראשון, איך אוכל לעשות פירוד ביניהם חייב הייתי להתאמץ, להביא את הבחור, בעודו ילד, אל ביתי, לגדלו ולחנכו, ולאחר מכן להשיאו עם זוגתו זו".

מעשה נורא בכלב שנתגלגל בדג

אחד מתלמידי הרב הקדוש מ"מ רבי יחיאל מיכל מזלאטשאוו זי"ע נסע פעם לרבו לשבת קודש. אך דרכו רגליו על מפתן חדרו של הרבי, ציוה עליו רבו הקדוש להסתובב אחורה ותיכף לחזור לביתו. החסיד מ"מ יחיאל הצטער מאוד והיה כמבולבל, כיון שרצה מאוד לשבות אצל רבו, ולא ידע מדוע ציוה עליו הרבי לחזור לביתו, אבל חזקה עליו מצות רבו. בלב כבד עלה על העגלה ועשה את דרכו חזרה לביתו. בדרך נסיעתו הבחין בכלב קטן ונחמד הרץ אחרי העגלה כל הזמן. הכלב מאוד נשא חן בעיניו, לכן העלה אותו על העגלה, והשתעשע עמו כל הדרך. כשהגיע בדרכים לגשר, שעבר מעל נהר שבדרך, קפץ הכלב הקטן לתוך הנהר, הוא ניסה לשחות בכל כוחו ולצאת מן המים, רצה להחליץ מן המצר, אך אחרי כל מאמציו טבע בנהר. החסיד

מכירתה. "מי הנערה ומדוע מוכרים אותה כשפחה כושית" שאל הבחור. ענה לו אחד האנשים: "שבויית מלחמה היא ודינה כדין שפחה, האיש ששבה אותה רוצה עבורה כסף רב". למראה הנערה המסכנה, עדינת המראה, נכמרו רחמיו של הבחור. "רוצה אני לקנותה" - אמר לסרסור - "כמה הנך רוצה עבורה" בקש מהאיש שליידו לגשת אל הכרוז, והודיע לו, כי ישנו אדם, שרוצה לקנות את הנערה. "מחירה הוא חמש מאות דינרי זהב" - אמר הסרסור. משהסכים הבחור למחיר, הובילו את הנערה אליו. "עוד מעט יבוא משרתי עם הכסף ואפדה אותה" - אמר בשמחה, ויחד עם הקהל הרב עמד ויחכה. עד מהרה הגיע המשרת והופתע לשמוע ששוב רוצה אדונו לתת את כספו לאחרים. העסקה בוצעה והנערה היתה של הבחור.

הנער חוזר לביתו עם הנערה שפדה, היא מספרת על עברה ומתגיירת.
"הבה ונסתלק מכאן" - אמר למשרתו - "שבעתי מעיר זו ולא אשוב אליה לעולם, אנשים רעים בה ואיני רוצה להכירם, גם הבלי העיר ותענוגותיה לא לי הם, אשוב לבית אבי ואעסוק בתורה כל ימי", אמר בהחלטה נחושה, ויחד עם הנערה שבו לביתם.

בבית העשיר התקבלו בשמחה רבה. "בת מלך אני" - ספרה הנערה בקול בוכים - "במלחמה בה נוצח אבי נשבתי, לולא פדה אותי אותו בחור טוב הלב, מי יודע אלו חיים עלובים היו נופלים בחלקי" - אמרה והודתה למצילה בחום.

בבית העשיר גדלה הנערה כבת בית לכל דבר. יפת תואר היתה, נבונה ומהירת תפיסה, עד מהרה למדה את מנהגי היהודים שבביתם גרה. אהבתה לדת ישראל ולתורתם גדלה מיום ליום, עד שהחליטה להיות יהודיה, והתגיירה כדת וכדין.

הנער חפץ בנערה שפדה לקחתה לו לאשה, אך רוצה לקבל רשות מהורי הנערה

עברו שנים והנערה הגיעה לפרקה. רצה העשיר להשיאה לבנו יחידו. "לא מצאתי לך, בני, אשה נאה וטובה מהנערה שפדית, רצונך, בני, שא אותה לאשה, ותראה עמה חיים טובים", הציע האב לבן. הנערה מצאה חן בעיני הבחור והוא אמר לאביו: "טובה היא בעיני, אבא, ורוצה אני בה, אולם עלי לקבל את הסכמת אביה ואמה, נוסף לכך צר לי עליהם, שנים רבות יושבים הם בצער על אובדן בתם היחידה. ניסע איפה שנינו למדינת מלכותו של אביה, ונבקש את ברכתו לנשואינו". לשמע עצת הבן נחרד האב. מדינה זו שממנה באה הנערה היתה רחוקה מאוד והאב חרד לשלום בנו. "לא אוכל לשלוח אותך למקום כל כך רחוק בני. אם רצונך לשמח את לב הוריה ולקבל את הסכמתם לשידוך, אשלח את הנערה בלוויית משרתים ומשרתות והם יביאו אותה חזרה". הבן לא הסכים לדעתו של אביו, והתעקש לנסוע יחד עם הנערה אל בית הוריה. "לא אשא אותה עד שאראה את אביה". החליט ולא זז מדעתו.

הנער - החתן, והנערה - הכלה, נוסעים לפגוש את הורי הנערה ובדרך נצלים מטביעה

כשעברו ימים רבים, והבן נשאר איתן בהחלטתו, התיר לו האב לצאת לדרך. מלבושי פאר הכין לחתן ולכלתו, תכשיטים יקרים קנה לנערה, ויחד עם משרתים ועם אנשים מומחים בהפלגות ארוכות על פני ימים, שלח אותם לדרכם. **ארבעה** חדשים שהו הנוסעים על אניה גדולה, כשהתקרבו אל מחוז חפצם והיבשה כבר נראתה מרחוק, פרצה לפתע סערה חזקה. האנייה הטלטה מצד לצד על פני הגלים הסוערים, והנוסעים המבוהלים זעקו בפחד ובקשו על חייהם מרבון העולמים. מאמצי רב החובל והמלחים להביא את הספינה אל

העצים, עד שאביא את חפצינו מן האניה, ואמצא מלון, שנוכל להתאכסן בו כל ימי שהותנו בעיר".

באותו יום נפטר בקושטא איש חסיד, צדיק וקדוש רבים הלכו אחרי ארונו ללוותו בדרכו האחרונה. מסע ההלויה עברה דרך הגן בו ישב הבחור, וכששמע שמובילים יהודי צדיק למנוחת עולמים, הצטרף גם הוא אל המלווים, כדי לקיים מצות הלוית המת. בדרך שמע אנשים מתלחשים זה עם זה ומקללים את הנפטר קללות נמרצות. מה זאת תמה הבחור, ושאל את אחד מהמלווים: "הן הכריזו, שקדוש הוא הנפטר, ומדוע מלא פיהם חרפות כלפיו" השיב לו: "אמנם חסיד וישר היה האיש, אולם לפני מותו פרצה שריפה בביתו וכל רכושו ירד לטמיון. אלו המקללים אותו הם בעלי החוב שלו. יודעים הם, שלא יקבלו בחזרה את כספם, ולכן הם כועסים עליו".

בינתיים הגיע המשרת ובידו תיבת חפציהם בראותו את אדונו הולך אחרי ארון הנפטר הצטרף גם הוא אליו והלך איתו. לפני הקבר הפתוח נעצרו המלווים ועמדו לקבור את הנפטר מבלי להספידו, בגלל המהומה שפרצה בין בעלי החוב, שלא פסקו מלחרף אותו. בזיון המת חרה מאוד לבחור טוב הלב. בהחלטת פתע צוה על המשרת: "הוצא את דינרי הזהב שהבאנו!" הבחור חילק אותם בין האנשים, שלהם היה הנפטר חייב כסף. אחרי שפרע את כל חובותיו, נרגעו הנאספים. הספידו את הנפטר וקברוהו בכבוד גדול.

הנער חוזר לביתו ולתלמודו

מיד לאחר ההלויה אמר הבחור למשרתו, שהוא רוצה לחזור לביתו. "איני רוצה ללון אפילו לא יום אחד במקום מגורי רשעים. הנשמע כזאת, לקלל יהודי, שהפסיד את כל רכושו ולא יכול לשלם את חובותיו! להיות כפויי טובה אל איש חסיד, שכל ימיו היטיב עם בני אדם! חרפה היא. הבה ונחזור הביתה!" קרא. הפליגו השניים באניה וחזרו לביתם. האב שמח מאוד לקראת בנו האהוב, וכששמע על המצוה הגדולה שקיים, שמח עוד יותר, ולא הקפיד על הכסף הרב שנתן לאותם אנשים. האב חזר לעסקיו והבן - לתלמודו.

חברי הנער משכנעים אותו לנסוע שוב לעיר קושטא

עברו ימים ושוב נכנסו חבריו של הבחור לבית המדרש והחלו לצחוק עליו. "הנשמע כדבר הזה, לברוח מעיר הבירה ביום שהגעת אליה ואם נתקלת באנשים רעים - האם בהכרח רעים הם כל תושבי העיר הלא גם אותם איש חסיד גר שם ובודאי ישנם עוד צדיקים כמוהו, אל תהיה שוטה! בקש מאביך, שירשה לך לנסוע לשם שוב, והפעם אל תשתטה, התענג על הבקור והצלח בעסקיך!" אכן יש אמת בדבריהם, הרהר הבחור. שוב התעורר בו הרצון לראות את העיר הגדולה. גם הפעם כשבקש את רשות אביו, לא הסכים האב, "הן היית שם וראית שאין זה מקום עבורך, בני יקירי" - אמר לו. "למה לך להטלטל שוב לשם" הבן לא המרה את פי אביו, אולם שקע בעצב והתהלך סר וזעף כל היום. מחשש, שמא ישקע במרה שחורה, קרא לו האב נתן לו שוב עשרת אלפים דינרי זהב ויחד עם משרת נאמן שלח אותו למחוז חפצו.

הנער פודה שבויה בעיר קושטא

כשהגיעו לקושטא, טיילו קצת בעיר. שוב נשאר הבחור לשבת קצת על ספסל בגן אחד מול הים, עד שהמשרת ימצא עבורם בית מלון נאה וכשר, ויביא את המטען שלהם מהספינה. **בקצה** הגן, הבחין הבחור באנשים רבים מתגודדים סביב איש אחד. כשהתקרב למקום בסקרנות, ראה נערה צעירה יפה עד מאוד עומדת בעיניים מושפלות ליד האיש המכריז בקול על

והציל אותה מעבדות. בהתרגשות ספרה הנערה על שנותיה המאושרות בבית הבחור היהודי, גם על נס הצלתם מתוך הים ספרה, אולם לא גלתה מה אמר להם הדיג המזור. בכבוד גדול התקבל הבחור היהודי בארמון המלך, סעודת מלכים נערכה לכבוד הנסיכה השבה הביתה, והמוזמנים הרבים הטיבו את ליבם ביין ובמעדנים עד חצות הלילה.

הנער והנערה מתחננים ובאותו לילה יוצאים לעשות את רצון מצילם, ועל ידי כך מגלים מי הוא היה

לאחר שבוע נערכה חתונת בת המלך עם הבחור היהודי. המלך ידע מפיה, שהיא התגיירה, ואת חתונתם ערך רב יהודי כדת משה וישראל. כל העיר צהלה ושמחה בחתונת הנסיכה היפה, עד שעת לילה מאוחרת נמשכה השמחה כשהכל אוכלים ושותים, רוקדים וצוהלים עד בלי די. אחרי חצות הלילה, כשכל הנאספים התפזרו איש לביתו, וגם המלך והמלכה עלו על משכבם, נכנסו החתן והכלה לחדרם, הסירו את בגדי החג ולבשו בגדי יום חול, לקחו את כל אשר הכינו מבעוד יום, והלכו בלב פועם מסקרנות אל המקום, שאמר להם האיש אשר הצילם ממות, כשהגיעו היה שם האיש ושמח מאוד לקראתם, "בואו איתי ואראה לכם מה לעשות", אמר להם. בהתקרבם לשפת הים, פנה אליהם ואמר: "דבר גדול עשיתם, בבואכם לעזור לאיש זקן וחלש כמוני. עבודה קשה לפני ואיני יכול לעשותה בעצמי, קחו את הברזל שהבאתם, וחפרו כאן בור עמוק, אני אראה לכם את אורכו ורוחבו של הבור, ואתם עזרו לי לעשותו". בלי להוציא הגה מפיהם עשו השניים כמצוותו. כשנשלמה מלאכת החפירה אמר להם, להקציע בגרון את העצים שהביאו, ולהכניסם אל הגומא בצורת תיבה ארוכה. אחר כך נכנס האיש לתוך הבור שכב בתוכו, כשידיו ורגליו פשוטות, ואמר להם: "שמעו נא את דברי, אנשים יקרים, אינני דיג ואינני בן תמותה, אני הוא אותו חסיד שפרעת את חובו בעיר קושטא, והצלת אותי מן החרופים והגדופים של בעלי חובי. על ידי מעשה נאצל זה זכיתי להקבר בכבוד גדול, והנה ביום בו פרצה הסערה בלב ים, והאניה שלכם טבעה במצולות, באה הצדקה אשר עשית עמדי לפני בית דין של מעלה, ולמדה זכות עליך ועל הנערה בת זוגך להצילכם מהמות המאיים עליכם. מיד פסקו בשמים: עליך ועל הנערה להנצל. עלי, בעל החוב, פקדו לרדת ולהציל אתכם, ובכן באתי אליכם בדמות דיג והצלתי אתכם. עתה מכיון שחזרתי להיות אדם חי ועשיתי את שליחותי, עלי להקבר שנית במקום זה. על כן כמו שעשיתי עמכם חסד והצלתים מתוך המצולות; עליכם לעשות עמי חסד של אמת ולהשלים את קבורתי. כסו נא את פתח הבור בעצים ובעפר, הוסיפו חול ואבנים על קברי, כדי שיראו שכאן קבור אדם. אחר כך שובו לביתכם לשלום". עוד המילים בפיו והנה לפתע השתק האיש ומת. הבחור הצעיר ואשתו ניסו לדבר אליו ולדובבו אך לשוא, אין קול ואין עונה. האיש שכב דומם בתוך הקבר ורוח חיים לא היתה בו עוד. מזועזעים עד עמקי נשמתם השלימו השניים את המלאכה וקברו את האיש כדת וכדין. אחר כך שבו אל הארמון, ולא ספרו לאיש את הקורות איתם בלילה זה. עד סוף ימיהם חיו בן העשיר ובת המלך חיים טובים ומאושרים. כל ימיהם עשו צדקה וחסד והיו אהובים על אלוקים ואדם, ועד יום מותם לא שכחו את הפלא הגדול שהיו עדים לו.

(נפלאים מעשיך)

החוף עלו בתוהו. המים הרבים שטפו את הסיפון, הכבידו על האניה, והיא טבעה במצולות ים, כשעליה כל הנוסעים שמצאו את מותם בטביעה.

הבחור וכלתו צללו אל המים יחדיו, כמעט שיצאה נשמתם, כשהושיט לפניהם דיג אחד את ידו, דיג זה הגיע למקום הטביעה בספינת הדיג שלו. ביד אמיצה אחז בשניהם ומשה אותם מתוך המים. כל עוד נפשם במ הוצאו השניים מן המים והובאו אל החוף רטובים עד לשד עצמותם, לאחר שהתאוששו קצת הודו למצילם ושאלוהו מי הוא והיכן הם נמצאים. האיש, שנראה כדיג, אמר להם: "אל תשאלו לשמי, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. הוא שהציל אתכם מתוך גלי הים הזועף. עתה שמעו לי לכו לצד ימין מהלך שעתיים. שם תמצאו פונדק אחד, הכנסו לתוכו ונחו מתלאותיכם ביומיים האחרונים. אני גם אבוא לשם ואומר לכם מה לעשות הלאה". עוד לפני שהשניים הבינו מה עליהם לעשות נעלם האיש מעיניהם והם נשארו עומדים על החוף ומשתאים לפשר נס הצלתם המופלא.

הנער והנערה מגיעים לפונדק, כפי שמצילים הנחה אותם. שם הוא אומר מה עליהם לעשות הלאה

לאחר שעתיים של הליכה לאורך החוף מצאו את הפונדק ונכנסו לתוכו. לאחר שהשיבו נפשם באוכל ובמשקה, הופיע הדיג המזור. השניים מהרו אליו בשמחה ושוב הודו לו ושאלוהו כיצד יגמלו לו על החסד הגדול, שעשה איתם. "דע לך, שאני בן עשיר גדול והיא בת מלך, כל מה שתרצה ניתן לך בחפץ לב, רק אמור מה!" אמר הבחור. "יודע אני מי אתם עוד לפני שספרתם לי", השיב האיש והוסיף: "איני רוצה מכם מאומה. עתה אגיד לכם מה תעשו. שלחו שליח אל אבי הנערה והודיעו לו על המצאכם כאן. הוא ישלח לכאן את משרתיו ויקחכם אל ארמונו בכבוד גדול. לאחר שתספרו לו את קורותיכם יתן לך את הנערה לאשה בשמחה רבה. בפאר גדול תחגגו את חתונתכם. אחרי הסעודה, כשכל המוזמנים ילכו לביתם, אל תלכו לישון, לפני שתעשו לי טובה. אחרי חצות הלילה בואו אל המקום שם הוצאתי אתכם מן המים. הביאו אתכם ברזל, גרזן, מעט עצים ומחצלת. אל תשאלוני לשם מה, איני מבקש ממכם כסף וזהב רק עשו עבורי מלאכה קלה וזה יהיה שכרי". סיים האיש את דבריו באזני הבחור והנערה הנדהמים. לאחר שהאיש ברך אותם בחיי אושר ושלום, נפרד מהם ויצא מן הפונדק.

הנער והנערה עושים כל מה שצוה עליהם מצילים ופוגשים במלך ובמלכה הורי הנערה

שעה ארוכה עברה, עד שהשניים התאוששו מתדהמתם, מי האיש המופלא ומה הוא רוצה שיעשו עבורו תמוה ולא ידעו את נפשם, עליהם לעשות את רצונו של מציל נפשם גם אם מוזר הוא, החליטו יחדיו. מיד שלחו רץ אל המלך להודיע לו על הבת האובדת שמחכה לו בפונדק, הבשורה הטובה התפשטה חיש מהר בכל המדינה. אנשים, נשים וטף יצאו במחולות ברחובות העיר, המלך והמלכה לא ידעו את נפשם מרוב שמחה, במרכבות פאר יצאו המלך והמלכה וכל שרי הצבא לקראת הבת, כשלפניהם תהלוכת המנגנים בכלי זמר, אחריהם כל העם והשרים, שרוקדים כל הדרך.

ההורים הנרגשים הכירו מיד את בתם היחידה ונפלו על צוארה. חבוקה ונשקוה בבכי של שמחה. אחוזי קסם הקשיבו לספורה המופלא. שמעו מפיה כיצד פדה אותה הבחור שלצידה